

Генерал-потпуковник
Љубиша Диковић,
командант
Копнене војске

Година обуке

Војска се у Копненој зони безбедности налази искључиво да би, заједно са осталим структурама, обезбедила мир и омогућила да људи, без обзира на верску и националну припадност, нормално живе и раде. Све више наилазимо и на разумевање албанског становништва у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа. Војска није ту да би неког плашила већ да извршава наменске задатке.

У оквиру реформи Војске Србије 2007. године формирана је Копнена војска. Организована је по узору на модерне армије света. О свакодневном функционисању тог састава, најважнијим задацима, обуци, развоју и опремању, али и међународној војној сарадњи разговарали смо са командантом генерал-потпуковником Љубишом Диковићем. Према његовим речима, дужност команданта представља велики изазов, обавезу и част, поготово јер је тај вид Војске један од најважнијих. Две године од како је добила препознатљиву структуру и организацију, генерала Диковића питали смо и о достигнућима у професионализацији и стварању ефикасне, добро опремљене и врхунски обучене Копнене војске, спремне да одговори на безбедносне изазове, ризике и претње у 21. веку.

❑ Подаци говоре да је Копнена војска интензивирала професионализацију у 2009. години, о чему сведочи повећање броја професионалних војника и смањење војника на служењу војног рока. Шта надаље карактерише тај процес?

– Професионализација није више нешто о чему се само прича, већ процес који траје и који ће се, највероватније, завршити 2010. године. За сада смо у том послу прилично одмакли и Копнена војска по том питању предњачи. У прилог томе говори податак да смо током године примили око 1.100 професионалних војника. Међу њима је и 190 жена. Конкурс је и даље отворен, па очекујемо да ћемо до следеће године завршити посао. Имајући у виду број расположивих радних места, може се рећи да су Војска Србије и Копнена војска изузетно атрактивни послодавци, који младим људима нуде динамичан и занимљив посао.

Треба знати да професионализација не подразумева само пријем професионалних војника, већ и њихово оспособљавање за дужност, проверу оспособљености и обнављање знања. Кандидати се обучавају за наменске задатке, попут снајперисте, возача тенка или

стрелца, а обука је врло захтевна, па се, у том смислу, ништа не препушта случају. Током обуке вредније се психофизичка и војностручна оспособљеност кандидата. Тек када задовоље прописане критеријуме постају професионални припадници Копнене војске. Интересовање младих за рад у нашим саставима је добро. То нам омогућава да током селекције и пријема изаберемо најбоље. Попуна професионалним војницима наставиће се и надаље. Суштина професионализације јесте у томе да професионални војник има перспективу, да може постати добар подофицир или официр.

Остаје питање да ли су, у овом тренутку, професионални војници оно што треба да буду. Рекао бих да нису у потпуности. У саставима Копнене војске имамо професионалне војнике који раде по десетак година и они су професионалци у правом смислу те речи. Онима које смо недавно примили потребно је одређено време да се навикну на нове услове, очврсну и буду спремни за наменске задатке. С друге стране, преурањен је став да неће бити војника на одслужењу војног рока. Они имају своје место у Војсци Србије. Ми се припремамо да једног дана изводимо обуку младих људи који ће добровољно доћи у Војску, баш као што ћемо у одређеном времену обучавати припаднике активне резерве. Потенцијал за активну резерву имамо у људима који су служили војни рок под оружјем, јер имају одређене војничке специјалности. Ипак, да би неко постао активна резерва мора за то имати и одговарајуће привилегије. Многе светске армије већ су формирале активну резерву и ми ћемо користити њихова искуства, мада је јасно да ће тај процес зависити и од спремности државе да финансира активну и пасивну резерву. Уколико то не буде тако, ми имамо систем који и сада коректно функционише.

❏ Како ће се убудуће оспособљавати војници и посаде борбених система у Копненој војсци?

– Суштина оспособљавања је да војник не доживи први пут специфичне ситуације на бојишту или приликом извршавања борбеног задатка. Уосталом, сврха постојања војске у мирнодопским условима јесте обука за мисије које Војска извршава. Нова системска документа, попут *Упутства за управљање обуком*, јасно дефинишу како се организује обука у нашим јединицама. Тежиште је на развијању способности за примену новог система обуке, индивидуалној обуци за обављање формацијских дужности и колективној обуци команди и јединица.

Прави заокрет учињен је померањем тежишта обуке – у први план стављена је обука професионалног састава и оспособљавање команди и јединица Копнене војске за извршавање наменских задатака, а тек потом војника на служењу војног рока. У 2009. години обуку је завршило више од 1.500 професионалних војника. Реализовали смо 321 тактичку вежбу, 40 тактичких вежби са бојним гађањима, а 386 припадника успешно је завршило различите курсеве у земљи и иностранству. Стога се може рећи да је унапређена обученост команди и јединица Копнене војске, што доприноси повећању оперативне способности Војске Србије.

Важно је нагласити да смо у процесу оспособљавања усмерени на задатке које у оквиру дефинисаних мисија извршава Копнена војска. Обука је конкретна и људи се оспособљавају за оно што ће практично да раде. Напустили смо досадашњи, неодрживи систем у коме смо стварали универзалне војнике и старешине који знају све по мало. Сада настојимо да обучимо послужиоце средстава, система, оруђа и оружја, командире одељења и водова, да буду мајстори заната и да посао знају до танчина.

❏ Током 2009. године Копнена војска организовала је и извела неколико великих тактичких вежби са бојним гађањима. Да ли је то било право место да се провери рад и оспособљеност њених састава?

– Вежбе представљају највиши облик обучавања. На њима се увек покаже колико ко вреди. Имали смо срећу да смо обезбедили потребна средства, наишли на разумевање надлежних управа Министарства одбране и Генералштаба, па успели да организујемо вежбе баталјонског и бригадног нивоа, што је знатно утицало на укупну оспособљеност Копнене војске. Треба поменути „Одлучан одговор 2009“, тактичке вежбе Прве бригаде и Речне флотиле, Друге и Че-

тврте бригаде и Специјалне бригаде, трилатералну командно-штабну вежбу „Тиса 2009“ и учешће представника Копнене војске на међународним вежбама „Балканска стража 2009“ и „MEDCEUR 2009“.

Копнена војска била је носилац дејстава и на вежби „Одлучан одговор 2009“. Поменуто активност добро је припремљена, па су учесници потврдили и проверили знања и вештине које су стекли у касарнама и учioniцама. И даље ћемо организовати што већи број вежби на терену, провере знања, вештина и обучености припадника наших јединица, али и ниво њихове тактичке и ватрене оспособљености. Наравно, кад год је то могуће настојаћемо да том приликом укључимо и грађане.

Ове године имали смо неопходан ниво материјално-финансијских средстава да остваримо планиране вежбовне активности, па стога, можемо бити задовољни оствареним резултатима. Жеља сваког од нас јесте да та средства буду убудуће и већа.

❏ Како тече развој и опремање Копнене војске?

– Опремању и развоју Копнене војске придајемо посебан значај. Средства и системи које тренутно користимо могу бити савременији и бољи, понајпре одређени артиљеријски, ракетни и системи ПВО. Најдаље смо отишли у опремању војника пешадије. Очекује нас опремање посебно декларисаних јединица за имплементацију циљева партнерства, пошто је Копнена војска носилац шест циљева од 18 у систему одбране. Сходно задацима које извршавамо и који нас у будућности очекују, исказали смо потребе у области савремених техничких капацитета, попут развијених армија света. Средства којима тренутно располажемо могу да одговоре захтевима и задацима Војске, али је модернизација неопходна. Наравно, ту треба бити стрпљив. Имамо дугорочан план развоја Копнене војске и на основу тога смо израдили средњорочни план. Приоритети набавке су системи за дејства на великим даљинама и средства која ће омогућити повећање мобилности јединица.

При томе нисмо занемарили ни чињеницу да постојеће техничке ресурсе морамо одржавати. То није лако, јер су нам потребна велика средства да бисмо одржавали технику коју тренутно користимо. У многим касарнама нам недостају одговарајући, наменски објекти за

заштиту технике, која се тренутно чува на отвореном – у ранијем периоду или се није довољно градило или се градило неплански, па смо дошли у ситуацију да нешто што смо градили напустимо и прогласимо неперспективним. Ипак, треба истаћи да смо у последње две године много тога унапредили у области одржавања и инфраструктуре. У том смислу, и у 2010. години имамо амбициозне планове, јер уколико техника није заштићена и ако се не одржава на одговарајући начин, брже пропада.

❑ Састави Копнене војске услиће се ускоро у војни комплекс „Цепотина“. Шта, заправо, значи активирање те базе?

– Министар одбране и начелник Генералштаба обишли су недавно објекте на Цепотини и изразили задовољство степеном изградње и стандардом који ти објекти пружају. Услови у тој касарни су заиста светским. База ће служити за редовно извршавање задатака Копнене војске, али и за обуку, јер за то постоје одговарајући услови унутар комплекса, али и у околини. Може се очекивати да се на Цепотини изводи и обука за учешће у мировним операцијама, наших састава Војске, али и осталих заинтересованих страна, или курсеви старешина и професионалних војника. Комплекс ће имати много различитих намена и врло брзо ће се показати исправност одлуке о изградње те базе.

❑ „Цепотина“ ће, свакако, имати посебно место и у укупном обезбеђењу Копнене зоне безбедности и административне линије према Космету. Како се тренутно реализују такви задаци?

– Комплекс Цепотина ће бити основа са које ће јединице Копнене војске извршавати задатке у Копненој зони безбедности, што ће нам обезбедити економичнију употребу снага. Војска се у Копненој зони налази искључиво да би обезбедила и одржала мир, односно да би, заједно са осталим структурама, омогућила да људи, без обзира на верску и националну припадност, нормално живе и раде. Све ви-

ше наилазимо и на разумевање албанског становништва у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа. Војска није ту да би неког плашила већ да извршава наменске задатке и да, када је то потребно, помогне.

У Копненој зони безбедности није било нарушавања безбедности у протеклом периоду. Има илегалних прелазака, а познато је да је на том простору изражена трговина људима, наркотицима и бесправна сеча шуме. Припадници Копнене војске, заједно са припадницима МУП-а, успешно спречавају такве појаве. Имамо и добру сарадњу са снагама Кфора. У 2009. години реализовано је 340 једновремених патрола, 160 састанака на командном, координационом и локалном нивоу, двадесетак заједничких извиђања и отварање „врџих“ линија за ефикасно решавање различитих питања.

❑ Цивилно-војна сарадња је нов сегмент у раду Копнене војске. Какви су резултати остварени у тој области?

– Цивилно-војна сарадња није страна припадницима Копнене војске, али је то ипак област која мора да прође одговарајући развојни пут. Истичем да смо учили значај цивилно-војне сарадње и урадили више пројеката. У Копненој зони безбедности и на Пештерској висоравни имали смо неколико запажених акција пружања здравствене помоћи становништву. На вежби „Одлучан одговор 2009“ демонстрирали смо добар пример цивилно-војне сарадње, јер смо успешно сарађивали са локалном самоуправом и становништвом.

❑ Каква су искуства у области сарадње Копнене војске на међународној сцени?

– У саставима Копнене војске боравио је команданат Копнене војске Грчке. Очекујемо долазак и команданта Копнене војске Италије. Искуства током наших разговора са међународним војним званичницима изузетно су корисна. Странци одају признање Копненој војсци и Војсци Србије у целини за висок професионализам у обуци и реализацију бројних задатака. Они поштују нашу војску и заинтересовани су да заједно са нама учествују у мировним мисијама УН.

Треба истаћи да смо у протеклом времену реализовали вежбе са припадницима оружаних снага Бугарске и Мађарске, те да је група из Специјалне бригаде имала обуку са специјалним једи-

ницама Грчке. Група старешина српске војске припрема се и за одлазак на обуку у Турску.

Међународна војна сарадња не своди се само на размену искустава и сувопарне приче, већ подразумева заједничко ангажовање припадника наше војске са иностраним снагама на различитим вежбама и обуци. У 2010. години међународна војна сарадња биће још интензивнија. Дobar пример такве сарадње је и акција „Хуманитарна асистенција“, у оквиру које смо са припадницима Националне гарде Охајо урадили добар посао и стекли драгоцену искуства.

❏ У Копненој војсци успостављен је подофицирски кор. Да ли су у тој области видљиви помаци у свакодневном раду?

– У свакој озбиљној војсци подофицири имају кључну улогу у одређеним областима, поготово у обуци. Они дају препознатљив тон борбеном оспособљавању припадника Војске, преносе знања, контролишу и вреднују рад војника. Последњих петнаестак година подофицири су у нашој војсци били неоправдано „запостављени“ и нису имали јасно одређену одговорност за оно што раде. Сада исправљамо ту грешку и желимо да они буду стуб обуке и да им, као и у осталим савременим војскама света, потврдимо место и значај. Другим речима, желимо да добијемо мајсторе војничког посла и заната. Због тога смо спровели низ активности, попут обуке главних подофицира у јединицама оперативног и тактичког нивоа и првих подофицира у батаљонима и четатама. Резултати су видљиви, мада има и проблема на том плану. Време ће показати да је потребно водити рачуна о подофицирима и стабилизирати подофицирски кор, пошто јединице са квалитетним подофицирским кадром, по правилу, постижу боље резултате у раду, почев од обуке, па до унутрашњег реда и дисциплине.

❏ Како је организована логистичка подршка састава Копнене војске?

– Све почиње и све се завршава логистиком. Организационе промене у Војсци Србије условиле су промене у досадашњем систему логистике и логистичке подршке састава Копнене војске како би се успешно подржали и омогућили задаци које јединице извршавају. Логистику не треба посматрати само на основу њене материјалне компоненте, јер је то сложен систем који треба да свакој једи-

ници, тактичког, оперативног или било ког другог нивоа, обезбеди неопходна средства за извршавање задатака. Ефикасност логистике зависи од економске моћи земље. У Копненој војсци покушавамо да, сходно нашим капацитетима и према одобреним новчаним средствима, доведемо борбене системе и технику на ниво сигурне употребљивости. Тежиште је на оном што Копнену војску чини јаком, а то су оклопне, артиљеријске и пешадијске јединице. У томе успевамо, али је чињеница да проблеми постоје и да има доста простора да се логистика унапреди и у потпуности окрене задацима оперативних састава.

Треба поменути и питање ангажовања људи на чувању непокретности, које су проглашене неперспективним и обухваћене су *Мастер планом*. Можда смо тај проблем могли ефикасније решавати. Чување објеката кошта, а с друге стране тражи и ангажовање људи, које смо могли усмерити на значајније задатке. Наша идеја је да се неперспективни објекти предају агенцијама на обезбеђење и чување, јер би се само тако припадници Војске вратили у јединице на формацијска места. Војници и подофицири који чувају нешто што нам не треба дефинитивно много више коштају систем одбране.

❏ Припадници Копнене војске сарађују са локалним самоуправама и становништвом у зони одговорности њених јединица, како се то војничком терминологијом каже, али и у целој Србији...

– Промене последњих неколико година у систему одбране повратиле су углед Војсци Србије и раније пољубљано поверење грађана у њу. Поносни смо на све оно што у професионалном смислу данас чинимо. То су препознали и наши грађани. О томе, поред осталог, сведоче и наше акције *Отворени дан*. Тим поводом, на пример, Трећу бригаду посетило је око пет хиљада људи, што сведочи да смо на добром путу. Војска не може живети сама за себе, ван државе и народа. Она није институција која само троши новац пореских обвезника, већ доприноси њиховој безбедности. За оно што радимо имамо подршку и грађана и надлежних државних институција, што представља поуздан ослонац развоја српске војске. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

